

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 9. Augustusb. 1788.

Sok színű Történetek.

A z Erdélyből Szébenből érkezett tudósítások-
szerént *Ferentz* fő Hertzeg a' múlt hónapnak
26-dikán délelőtti 11-órákor Szebenbe szerentséfen
meg-érkezett. Bé-szállott a' Romai Tsászár Tzime-
rű Vendég-fogadóba. Még azon napon meg-jelenék
a' fő rendek Társaságában, mely a' Komendérozó
Generálnál tartatik vala, és a' hól minden Szeben-
ben találtató nagyobbatska rangú emberek jelen-
valának. Más-nap, dél-előtti Isteni tisztelet után
meg-tekintett minden nevezetesebb dolgokat; estvé-

re a' játék-nézö helyyen jelent-meg, hól az egész fokoságtól öröm tapsolások között fogodtatott: 28-dikben pedig innen reggeli 4 óra tályban a' Veres-toronyi Palsus-felé indult az ott fekvö Tábornak meg-szemlélésére. — Ugyan itt Erdélybeu *Segesváron* a' m. h. 22-dikén 300 házok füfté és hammuvá levé-nek. A' M. Vásárhelyi tudositás-szerént; mely-sze-rént egész Erdélyben, a' fok szározság miatt el-nyo-morodott Török-búza termés az idén nem igen nagy *Puiszkával* biztatja a' Lakófokat: noha Er-délyben a' mely esztendőben *mak* és *törökbúza* nem terem, bövséget nem lehet várni; mert ez a' Ser-tés, ama pedig a' fertétlen állatoknak nagyobb ré-szét szokta táplálni.

A' Budai Hely-tartó-tanátsból ki-adatott Felséges Rendelések: Jelentetvén ö Felségének, hogy Erdélyben némely *Tzéhok* szép Jólzágokat, (*Fundus*) Ker-teket, és réteket birnak, melyek a' Tzéh-tagjainak nem hasznára, hanem annyiban kárára vagynak; hogy azokban gyakorta veszekedések esnek: tehát ö Felsége kegyelmesen parantsolni méltoztatott, hogy Erdélyben és Magyar-országban az afféle *Tzéhok* bir-tokai, személyes embereknek el adattassanak; az ár-ra pedig az egész Városnak, nem pediglen a' Tzéh-nak hasznára fordittassék, és a' Normális Oskolá-nak fel-állitására vagy fenn tartására rendeltessék. Költ Budán Jul. 1-sőjén 1788. — Minekutánna Pro-fessor *Steidelének* ilyen Nevezet alatt: (*Meg-tartan-dó Régulái a' viselösöknek, gyermek-szülölnek és a' Bábáknak*) irott Könyve; a' Bétsi Orvosi Tehetség-től helyben hagyattatott, és mindenektől nagy kedves-ség-

séggel bé-vétetett volna; tehát ezen Könyvnek megszerzése, minden Helységbeli Fő-személyeknek, Magisztrátusoknak, és Papoknak ajánltatik. Költ Budán Jul. 8-dikán. 1788. — Ö Felsége kegyelmesen rendelni méltóztatott: hogy a' Gyapjuból készült portékáknak minden külömbség nélkül, a' ki-vitelének 30-adja vagy Vámja, ezen esztendőbeli Auguszt. 1-sőjétől fogva egy Má'sától tsak 25-krajtzár légyen. Költ Budán Jul. 30-dikán 1788. a' Fő Harmintzadról. — A' Tóth-orzági szélekről Jul 26-dikán: A' mi Török szomszédjaink nem szüntenek-meg ebben a' hónapban a' hajóknak készítésétől, hogy azokon a' mi határainkba bé-üthessenek: mi el-néztük az ő fok fáradságokat, és most a' miéink egy órában mind el-rontják az ő hajóikat; már ebben a' hónapban leg-alább-is 100 Török hajókat semmivétettek. *Ratsinovtzenél* készítettek vala a' Törökök 23 hajókat, és szándékoznak vala azokkal egyszerre a' mi partunkra ütni; de a' Pétervárad Határnokoknak (*Gránitzer*) Kapitánya *Obukina* azon szándékot észre-vévén, Hadnagy *Sokevitsset* 34-legényel, némely Stutzofokkal, és a' *Nikolits* Harambasa keze alatt 26 Szökevényekkel, a' Száván Jul. 23-dikának éjtszakáján által küldvén, maga-is a' Kapitány 2 tüzeggel az elsőknak fedezésére készen állott: az említett Hadnagy a' tulsó parton lévő minden hajókat öszve-rontott, és a' magáéinak minden károk nélkül ismét visszajött. Más napon a' Törökök eléggé káromkodtanak, de nem vólt módjuk bószszut állani.

A' Horváth-országban Vezérlő Generálm. Báró *Bubenhovennek* Adjutántja, igen közel bátorkodván menni a' Törököknek bélyeges *Dubitzájához*, egy hajított dárda által életétől meg-fosztatott. — Nagy *Lamnitzban* Juliusnak 22-dikén egy ház gonosz ember által meg-gyújtotván, edgy óra alatt minden hozzá tartozó épületekkel és takarmányokkal edgyütt 100 házak hammuvá lettenek. — Egy *Franzia Ujság Levélből* olvassuk, hogy Májor *Vukássovits Skutari* Tartományokban vagyon, némely F. Tsászári, Albaniai és Monténegroi Népből álló Sergekkel, olyan szándékkal, hogy a' *Skutari* Balfának hitetlenségét, mely-szerént a' már említett 3 Tisztjeinknek fejeket vétette, meg-boszulja. Mindent, a' mit azon Balfának birtokában talál, tüzzel és pusztit: már *Spux* és *Xábliak* nevü Várofsait hammuvá égette: minden-nap szaporodik pedig Serge a' Monténigrinufokból; kik a' jelen-való hadnak véghetetlen kívánói.

A' F. Tsászár a' múlt napokban 3 maga kezével irt Leveleket méltoztatott Bétsbe küldeni: edgyiket a' Háboruk Vitéz Attyának *Laudonnak*; melyben azt irta, hogy nem tsak ő Felségének magának, hanem az egész Armádiának meg-edgyezett kívánsága az, hogy Gen. *Laudon* a' Horvath-orzági Tábor igazgatását venné kezéhez. A' második Levelet hadi Kantzellárius G. *Hadik* Urhoz, hogy Feldm. *Laudonnak* az útra azonnal 30-ezer forintokat adna: — a' harmadikat a' F. Ts. Királyi Udvar Istáló-mestere Hertzeg *Dietrichstáinnak*, hogy a' Tsászári Istalóból annyi Lovat és szekeret rendel-

jen számára a' mennyit maga kíván. Ezen meg-ért Vitéz már valósággal útban-is vagyon a' Horváth-orfzági Táborhoz. Most veszfzük a' Levelet, mely ohajtáfsal várják a' Horvátok ezen ö édes Attyokot. Midön leg-elöbör ezen hir Horváth-orfzágbán közönségesfé lett, hogy t. i. *Laudon* léfzen az ö Vezérek, a' Horvátok örömökben nem tudtak mit tsinálni: azólta az ivó poharat mindég így köfzönik egymásra: *éljen a' mi édes Atyánk Laudon!*!

Egy irónak hadi-jegyzései: Az Aultriai Hatalomnak fotha még illy nagy erejét és minden-féle kéfzületeit egyfzeriben látni nem lehetett, mint most. Véghetetlenek azok a' kéfzületek, mellyek a' múlt Decembertöl fogva mind a' fzararon, mind a' vizen fzüntelen takarodnak-le az Orfzag-fzélein lévö Táborokhoz mind a' mái napig, és mindenek úgy itélnek, hogy ha *Jofef* akar még ebben az efszten-döben 600-ezerre kifzaparithatja a' maga hadi erejét azon-kivül, hogy a' Közönséges Tárfaságbéli kereskedés vagy föld-mivelés leg-kifsebb hátra-maradást-is szenvedjen ez által. Megint 600 Pen'fionista Tifzteket kíván ö Felsége a' Táborhoz, a' betegek mellett való fzolgálatra. — Hertzeg *Poniatovfzki* a' feredö által olly frifsen érzi magát, hogy minden orán megint a' Táborhoz mégyen. —

Brüsfzel. — A' múlt hónapnak 24-dikén kifhirdették *Brüsfzelben*, hogy a' *Léveni* Tudományok Mühellyében völt nyúghatatlan Tanitók 10 efszten-deig fzaam-kifvetésben légyenek, és egyfzersmind mind azok hóltig a' F. Ts. és Királyi Birodalmokban leg-kifsebb hivatalra-is fel-ne vételsenek. Az ö

Felsége parantsolatja-is közönségesen ki-hirdettetett, melynek ereje-szerént *Lövenből* az Univerfitás elbomlik, és tsak a' Közönséges *Seminárium* fog egyedül ott maradni, mellyen kívül A. Belgiumban Theologiát tanulni, és a' Papi hivatalra fel-szenteltetni szabad nem lészzen. A' *Menkheli* fő Püspök, az *Antverpiai* és mind azok a' Püspökök; kik magokat ezen tanítás módjának ellene szegeztek vala, mind *Lövenbe* fognak menni, és bizonyos ideig ott fognak maradni, mig által-látják, hogy ezen ö Közönséges *Semináriumnak* fel-állítása és az ebbben való tanításnak módja, nem hogy ellenkeznék legkisebbet-is a' K. Vallással, sött annak elő-menetelére vagyon; és ha a' Tanítottók nem igazságot tanítanak, azokat a' magok jelen-létekkel igazítani és meg-gyözni.

Frantzia-országban mennyire ment légyen a' belső zenebona, e' következendökből alkalmasint megítélhetni. A' leg-főbb Minister, és a' Királyi petsét Fő-Gondvifelője között ujj kotzódásra adott a' Fő Rendeknek öszve-hivása alkalmatofságot; az első a' Parlamentumoknak régi formáját, ez utolsó pedig a' Királynak ujjító szándékát óltalmazván: már a' Fő-Minister a' Királytól szám-ki-vetésbe küldö Levelet-is kapott vala, mely véghez-is ment volna, ha ezen tsapást a' Fő-Püspök, közben-járása által el-nem fordította volna. A' Petsét-tartó azt erőlti, hogy ha a' Parlamentumok régi formájokra vissza állhatnak, tehát a' Frantzia Koronának állapotja veszedelemben fog forogni; azért a' Népnek és a' Parlament óltalmazóinak semmiben

sem kell engedni, hanem erőszakkal kell ellenük állani. — Már mióta a' Parlamentumok el-töröltettek, naponként a' Királynak kára 300-ezer Livrára számláltatik. Jul. 15-dikén a' Párisi Örizetnek Kom-mendánfa *Bois Ur*, parantsolatot veve a' Királytól, az alatta lévő Májorral, Tisztekkal és katonasággal edgyütt az iránt: hogy a' Brettagnéi Fő-Rendeknek Követjeit el-fogván, a' Bástiába fogságra vigye, mert azon Fő-Rendeknek sok éles instán-tzijái a' Királynak békefséges türését el-fárasztot-ták, és az ő párt-ütő magok vifelete már minden határt fellyül múlt. Ezen 10 Követek el-fogatásá-nak okául nevezetesen azt adják, hogy Rennesben az ujj Tisztviselő fel-akasztatott: *Márkez Fajette* csak azért, hogy a' Rennefi gyülekezetben jelen vólt, minden fizetésétől meg-fosztatott. A' Brasliai Her-tzegnének pedig, azért hogy az ujjítások ellen, sza-badabban mintsem a' Király szerette vólna beszél-lett; meg-tiltatott többbe a' Királyi Udvarban való meg-jelenés. — Most Párisban a' *Tipo-Száib* (a' *Ma-rokkai Tsászár*) Követei váratnak, kikről azt gon-dolta előre a' Frantzia Udvar, hogy 30-millio fo-rintot hoznak ajándékba; de most ugy hallatik, hogy semmit sem hoznak egy elefánt-tsont Királyi széknél egyebet: E' mellett pedig 20-millió adófság-nak fel-kérésére jönnek.

A' Fő-Hadi Tanátshoz jött, és onnan mostan ki-adott jelentés, azon *Bozzai* tsatát foglalja fő-kép-pen magában, a' mellyet az előtti Levelünkben le-irtunk vala; ebben annyi különbség van, hogy az el-esetteknek számok és neveik fel-vagynak téve:

azon-kivül a' mi ez-előtti le-írásunkal alkalmasint meg-edgyez- Meg-rövidítve itt következik :

(**) *Az Erdélyi Tábor Fő-szállásáról Szebenből Jul. 28-dikán költ*: Meg-értvén Jul. 17-dikén a' Székely Huszárok Obestere *Schultz*, hogy mintegy 10-ezerből álló, ágyukkal meg-erősített Török Sereg, *Valényből* meg-indulván, *Tserás* és *Szlon* tályáig meg-érkezett, és egynéhány tsoportokban az ugy nevezett *Király-hegyén* által-jöni szándékozik; sőt meg-tudván azt-is, hogy a' Töröknek elől-járó vigyázatja már a' *Lobkovitz* Sántzáig el-jölt, és hogy 6000 lovasokból, 2000 gyalogokból álló Törökség, már ugy szállott Táborba, hogy a' jobb szárnya a' *Tatros* havas alyáig, a' bal szárnya pedig a' határ széllre ki-szegezett két-fejü Sas-táblák alatt lévő erdő ailyáig ér: tehát a' Sántzokban a' katonákat jól el-rendelte, és őket egész éjtszakán jó vigyázat alatt fegyverben tartotta. Más napon ugy-mint 18-dikban jó reggel meg-jött a' hire, hogy az ellenség, egynéhány száz Oláli parasztok által, a' *Lobkovitz* Sántz mellett, le-döjtött fákkal bé-vágott útat tisztittatja; azonban pedig a' *Kurape Muntye* és *Piatra Laptye* nevü havasok-felől, nem külömben a' *Felső Sztrimbá*-felől olyan véletlen és nagy számmal érkezék-meg az ellenség, hogy a' mi külső Örizeteinknek minden-felől vissza-kelle magokat húzni. Dél-utáni 2-órákor ki-terjeszté magát az ellenség 51 Zászlók alatt, a' mi Sántzainknak homloka előtt; egy része pedig az ellenségnek, a' miéinknek jobb szárnyát akarja vala az erdőben meg-kerülni: mind két részről el-kezdödék az ágyuzás és a' gya-

logoknak tüzelése, melynek egy ideig keményen folytatása után, a' mi Húszáraink az ellenségnek gyalogjaira ki-ütvén, már azokat alkalmasint meg is zavarták vala, midőn a' meg-fáradtak helyébe a' fedező Seregből nyugott ellenség érkezék, mely a' mi Húszárainknak nyomán, erőszakkal kíván vala a' mi Sántzainkba bé-rontani. Ettől a' szándékától az ellenség, sem a' maga sűrű veszedelme, sem az estvének el-érkezése által nem akar vala el-állani; melyből a' lett, hogy a' kemény tüzelés és viadal egész éjtszakán meg-szűnés nélkül tartott. Próbálta az ellenség a' *Malomhegy*-felől is a' miéinknek hátok megé kerülni, de itt is szintén olyan vigyázó Vitézekre talált, a' kik ötet károsították és vissza-verték. Következendő napon, ugy-mint 19-dikben meg-érkezett az *Obeſter Schultznak* segittségére, a' *Toskána* Húzárok Májorának első Svadronja, Gróf *Villhorfszki* keze alatt; a' kit az *Obeſter* Hadi-musikának lármájával a' gyalogokkal együtt, olly sebességgel és erős tüzeléssel botsátott az ellenségre, hogy az ellenség 27 óra alatt folytatott tsatázása után, fokakat maga közül halva hagyván, kéntelenítettett siettséggel el-takarodni. Mingyárt az ellenségnek meg-futamtatása után olyan nagy zápor első szelvelszel elegy érkezett, hogy őket tsak a' *Felső Sztrimbáig* és a' *Leány-Sántzig* lehetett kergetni, de tsak ugyan 20-dikban az ellenség egész táborostól *Valóny*-felé el-költözött. Részünkről ezen egész tsatában tsak 6-ton estenek-el a' Stráſameſteren alól számlálva, sebeket kaptak pedig mind öszve 32-ten; ezen-kivül 1 lovunk el-
elett

efett 6 lovak pedig meg-sértettek. Az ellenség közül 103-man és 7-lovak a' tsata helyén halva maradtak; ezen-kivül a' mely 5 Törökök el-fogat-tak azok mondják, és a' mi Kémjeink bizonyítják, hogy 18-diknak estvéjén még 76 el-efett Törökök fel-szedetvén, az ellenség Táborába visszavitték; 19-dikben-is a' viadal helyén maradtakon kívül, még 19 szekeret holtakkal meg-rakva, és sok szekereken 300 sebesülteket az ellenség magával el-vitt: úgy hogy leg-alább számlálva 400 halottjai és 300 sebesei vóltanak az ellenségnek. A' préda melyet a' miéink az ellenségtől kaptanak, ezekből áll: 1 Zászló, 2 réz dob, 1 mo'sár ágyu, egy 4-fontos, és egy 3-fontos golyóbisu tábori ágyuk, 7-tüzi lap-ta (*gránát*) 44 bombi, két szekér, tüzi töltéssel meg-terhelve, 1 öklelő dárda, sok fegyver és sok pus-ka-por: ezen kívül a' Szlon erdeje mellett hagyott az ellenség el-menetelekor 64 szekereket, nagyobb részént öszve-ronitva; melyből a' látszik-meg, hogy ők sietve szedték-fel a' Sátor-fákat. Az Obester *Schultz* mind a' gyalogoknak, Húszároknak és ágyu-soknak jó maga viseleteket nagyon ditséri, nevezetesen *Ernitz Székely* gyalogok Májorát, Gróf *Vill-horszkit* a' *Toskánu* Húszárok Májorát a' Székely Húszárok közül fő-képpen *Immer* (vagy talám *Im-reh*) Hadnagyot.

Lásuk már az Ó-sántzbéli azon napi tsatát.

Az Ó-sántzi örizetnek Komendánfa vala a' Székely Húszároknak edgyik Májora *Jelentsits*, a' ki-nek hirül hozák, hogy az ellenségnek edgy része a'

Boz.

Bozzáról erre-felé közelgetne, már reggeli 9-órákor 4000 lovas, és 600 gyalog Törökök a' *Doftána*-felől két tsoportban meg-érkezének; az első tsoport, mely tsupa lovaságbót áll vala, a' miéinkel szemközben meg-állá; a' másik tsoport pedig lovasok és gyalogok elegy, a' *Doftána*-felől az erdőbe bé-menének, hogy a' miéinknek jobb szárnyát támadják-meg, vagy pediglen hátunk megé kerülhessenek: ezen 3-felöll lehető ostromnak el-távoztatására rendelé Májor *Jelentsitsits*, az Orosz gyalog sergebéli Kapitány *Tukást*, (*it Fukásznak iratik*) a' maga Kompániájával, és az Oláh Határnokok közül a' Kapitány *Kaballini* Kompániájának egy részével, a' Kontumázt-házak mellett lévő dombnak tetejére; a' Kontumázt-házoknál lévő 3 ágyuinknak fedezésére a' *Kaballini* Kompániának más részét, egy tzúg Székely Húszárokkal küldé: maga pedig a' Májor, a' *Szávoja* Dragonyosoknak Fő-Hadnagyjával Gróf *Aichelburggal* edgyesülve, arra vigyázott, hogy az ellenség hát-megé ne-kerülhessen. Az ellenség 10-edfél órákor el-kezdvén a' tüzelést a' Kapitány *Tukásra*, dél-utáni 3-órákor-ig meg-nem szünt; a' mikor Kapitány *Tukás*, az ellenségnek nagy száma miatt, kénytelenítették magát a' Kontumázt-háznál lévő ágyukhoz hátra húzni: de innen is egy fél órányi kemény ellent-állás után hátra nyomaték. Már az ellenség a' mi ágyuinkat elfogta vala, és fokakat a' miéink közül rab szijjakra kötözött vala, mikor a' *Szávoja* Dragonyosoknak Májora Gróf *Bey* 3 tzúggal segittségre érkezvén, a' Székely Húszárokkal öszve tsatolá magát,

és

és olyan el-tökélt vitézséggel üte az ellenségre, hogy a' Törökök sietséggel a' Doftánán keresztül *Pláy Páltin*-felé meg-futamodának; ekkor Gróf *Aichelburg* a' Székely Húzarokkal és a' maga Dragonyoszaival a' mi el-fogott ágyuinkat ismét visszavevé, az el-fogott legénységet-is nagyobb részént meg-szabadítá. Ezen tsatában részünkről el-estenek ezek: Hadnagy *Eperjesi*, és Zászlótartó *Stok* az Oláh Regementből; Zászló-tartó *Irinyi* az Orosz Seregéből, ezen kívül a' Strásamesteren álló 71-gyen; meg-sebesültek az Orosz Regementbéli Fő-Hadnagy *Spátsekkel* edgyütt 30-legények; 15 köz-ember el-fogátott. Az ellenség részéről 180-non maradtak a' viadal helyén halva, kik között találtatott 2 Basa, és 2 Barjaktár; ezen-kivül mennyi halottakot vitt légyen-el magával az ellenség, nem tudatik: hanem az ő sebesseiknek száma leg-alább 300-ra mégyen. A' Májor *Jelentsits* meg-ditséri Kapitány *Tsukásnak*, Gróf *Aichelburgnak*, és a' Székely Húzár Hadnagy *Petriknek* jó magok viseletét; nem külömben az el-estett *Eperjesit* és *Stokkot*. A' köz-legények közül-is ditséretet érdemlettek ezek: *Vitsának* és *Videk* Dragonyosok, kik közül az első a' Basát, a' 2-dik a' Barjaktárt le-vágta, és annak Zászlóját el-hozta; hasonlóképpen a' Székely Húzár köz-legény *Gáll Adám*-is ditsértetik, a' ki a' másik Barjaktárt vágta-le, és annak Zászlóját el-hozta. — Ezen Fő-Hadi Tanáts jeletésében vagynak még le-irva olyan apróságok, mellyeket mi már ez-előtt közlöttünk az Erd. Olvasokkal: mint, *Pukarovatznál* 8 tevéknek el-fogása a' Szabad-sergefek által; a' Száván 23 hajók-

jóknak el-rontása Hadnagy *Sokevits* által. 's a' t. A' mi Khotzimnak meg-vételét illeti, arról még most bővebb tudósítás nem jött; ezen jelentésben csak az említettik, hogy a' 23-dikban tett ostrom által Khotzimban az élelemre tartozó dolgok elégvén, Hertzeg *Kóburg*, Muszka Vezér Gróf *Soltikovval* edgyet értett, és a' Várat Jul. 26-dikán felkérte: a' Várban lévő Törökök 3 napot kértek a' gondolkodásra, és hogy az alatt az ostrom megszűnjék. A' Hertzeg az ő kéréseknek mind a' két részét meg-adta, ilyen fel-tétel alatt, hogy azon 3 napok alatt semmit a' meg-romlott Vár-fokain ne építsenek, hanem tsupán csak gondolkodjanak. Mi lett legyen azon 3 napok el-telése után, még az a' Fő-Hadi-Tanátsához fel-nem érkezett, (***) de más felől tudjuk, a' mint már ki-is irtuk, hogy Khotzimba Hertzeg *Kóburg* még a' múlt hónapnak végén belé költözött. — A' meg-sebesített lábu Hertzeg *Ponyatovszki* Baadenben vagyon, és már a' Közönség örömeire alkalmasint meg-gyógyult; ezen Hertzeg a' maga meg-sebesítettését ilyen nevezetes történettel beszélette: Midőn ezen Hertzeg *Ponyatovszki* *Sabáts* Várának ostromára, mint Tsászári Adjutánt a' Szabad-sergefeket önként vezérléné, zöld foszlányban (*Kaputrok*) lévén, a' melyén vala a' Lengyel Sas-rendnek tzimere; ez a' tiztsefégnek meg-külömböztető jele, a' Törököknek fő-képp a szemekbe akadott, és erről ötet tulajdon magának II-dik *JOSEF-nek* lenni gondolták: erre nézve 15 Törökök egyszersmind, az ő vont-lyuku fegyvereiket neki szegezvén, rá-löttenek, egy a' 15 közül

fenn a' lábát találta , mely sebbel a' Hertzeg min-
gyárt el-is esett. Azonban a' Vár meg-vétetett, és
a' többi között az a' Török-is , a' ki a' Hertzeget
meg-sebesítette , el-fogatott; leg-első gondja ezen Tö-
röknek a' vólt, hogy élé még a' Német Tsászár?
mondották a' miéink hogy él , és semmi baja sints.
Hogy lehet az ? felel a' Török ; holott én olyan
jól meg-tzéloztam vólt, és szemeimmel láttam, hogy
a' lövésemre el-esett. A' Szabad-sergefek Káplárja
meg-magyarázta a' Töröknek, hogy ő nem a' Tsá-
szárt hanem az Adjutántját lötte és sebesítette-meg.
Azt valósággal sajnállom, felel a' Török; hogy az
Adjutánton esett, mert én ugyan nem ötöt akartam.
A' Hertzeg ezen fogoly Törököt magához hivat-
ván, ajándékozott nekie 10 aranyat, így szólván:
Barátom! ez a' te lövésednek az árra; ha én meg-
gyógyulván te pedig ki-szabadulván, te-veled ezen
lövésbéli fáradságot költsönözhetem, akkor ad viz-
sza ezen ajándékomnak felét.

A' Nagy Vezérről a' hány hir jön, mind an-
nyi-féle. Még-is a' régi Táborában mondják hogy
mulat *Sófia és Viddin* közt, 's egy tsep kedve sints,
hogy a' Dunán által jöjjön, mert igen attól-fél,
hogy közbe találják venni, és így elöl tűz hátul
viz lenni a' hadd-el hadd-el. Talán a' sem kis bú
és akadály ennél a' nagy Urnál, hogy a' Kapután
Basának már kétszer mutatták-meg a' Tengeren,
hogy merre a' Kováts-műhely, és így ötet-is borzo-
gattya az okofság és a' gondolkozás miatt a' hi-
deg. Elégnek-is tartja azt, hogy az Oláh-orzági
és Móldovai Basáknak ollykor ollykor egy egy tsa-
port

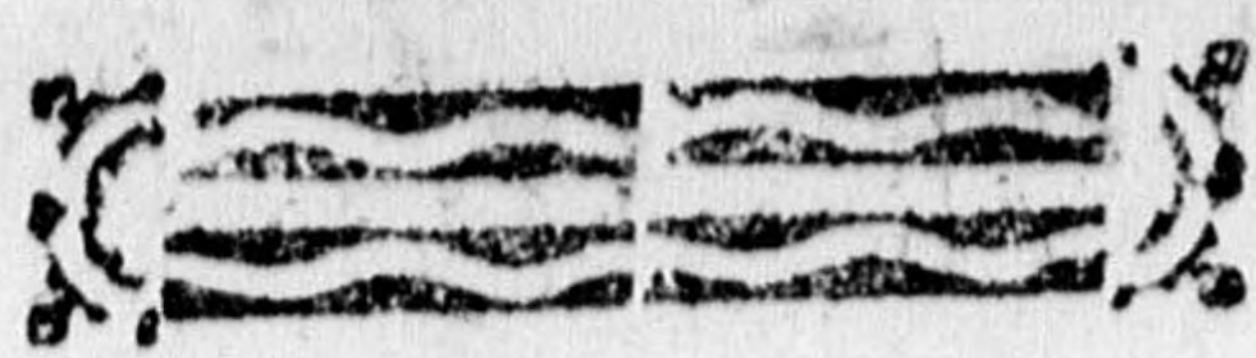
port katotonát oda küld, itten pedig Belgrád és ujj Orsovához bizik, a' melly két fal még nagy különbség ő közöttte és mi közöttünk. Némellyek azt-is mondják felölle, hogy 60-ezerrel talpon áll Viddin mellett hogy Oláh-országba induljon: de mig a' Zemlini fő Armádia nem mozog, addig bizonyosan a' Nagy Vezér-is vezteg-ül. — A' múlt hólnapi *Kerfoni* hírek azt erősítik, hogy Julius' 2-dik napjától fogva Oszakovot-is bé-kerítették a' Muszka Borbélyok mind a' vizen, mind a' szárazon, hogy ma-hólnap meg-vágják az eret *ad libram*: de az Oszakovi Törökséget-is 40-ezerre mondják, a' kik, minthogy oda benn helyjek nintsen, ide-ki táboroznak; már a' *Potemkin* Herteg parantsolatjára az első ostromló napokban mingyárt üstökbe kaptak, és a' Muszka Lovoság addig el-kergette a' Törököt mig tsak az ágyu miatt kergethette. Azonban azt hiszik, hogy az Oszakovi ostromlás fok ideig fog tartani, minthogy a' Töröknek elég ele-sége van, ha nem ha a' Magazinumokat a' Varban bombik által fel-nem gyújtyák.

*

*

*

A' károk és a' szomoruságnak okai ritkán szoktanak páratlanok lenni! Azon keserves meg-illetődött indulatok, mellyeket a' Dubitzai első szeren-sétlen tsatában el-esett nagy reménységü ifju Kapit. *Nádasdi* halála okozott vala, a' Nemzetek ösvényén gondolataival előre és hátra tekinteni tudó igaz Hazafiak szivében, még le-nem tsendesedtenek; a'

midőn ezen Nemzeti sebünket más sérelem találja. Oda van ama Hazáját jó reménységgel biztatott R. Sz. B. B. ifjú Gróf *Teleki István*; ki minekutánna előbb a' Hazabéli Tudományok' műhelyeit, annakutánna a' minden külső pallérozott Nemzetek Oskoláit, igen nagy előmenetellel és fáradsággal feljárta és tanulta volna: fő Vezér B. *Alvintzi* Sergénél Hadnagyi rangat, Feldmarfallájd. Gróf *Vartensleben* Ur mellett pedig Adjutánti szolgálatot visel vala; a' múlt hónapnak 26-dikán a' Bánátusi Tábornál életének 20-dik esztendejében meghalálozék. Nyúgodgyék ezen Hazáját nagy reménységtől megfosztott igaz Hazafi!!

NB. A' kik ezen 2 nevezetes ifjú fő Hazafiaknak emlékezetekre, a' jobb Poéták közzül Verseket irnak, ne sajnálják hozzánk küldeni, hogy szolgáljunk a' Publikumnak azokkal.

Tudósítás.

Nitrai Circulusnak Királyi Kamarai Adminisztrációja ezekkel mindeket tudósítja, hogy Felső Magyar Királyi Consiliumnak kegyelmes rendelése szerént Szakoltzán — — Paulinusoknak Klástromi épülettyek, Templomot kivévén, közönséges litzitátzio által, annak, a' ki többet fog adni, elfog adattni. Mivel tehát ezen végre most folyó esztendőnek September hónapbau első napja rendeltetett, azok, a' kik venni akarnak, rendelt napra, reggel 10-órákor Királyi Harmintzadnál megjelenenek említett Szakoltzai Városban.